

BRITT

Britts anteckningar om en svunnen barndom skrivet som pensionär, år 2000.

När jag föddes den 30 mars 1929, som var en påskafton, på Karlagatan 22, bestod familjen av:

- Pappa, Lars Daniel Johansson född 30 januari 1893
- Mamma, Linnéa Maria f Göthberg den 2 december 1893
- Syster Naemi Linnéa var född 16 juni 1913
- Bror Rune Daniel född 26 augusti 1917

Jag var nästan 12 år yngre än min bror (ett sladdbarn, mycket omhuldad av alla).

Jag döptes i Örgryte prästgård, som då låg vid nuvarande Prästgårdsängen, vid Danska vägen.

Min pappa var anställd hos färg och kemikaliefirman Dorch Bäcksin, alltsedan han var 15 år.

Min farfar Gustaf Daniel Johansson född 1863 hade varit handlande, (egen företagare i liten skala, sålde husgeråd kastruller, porslin, glas prydnadssaker, en del verktyg m.m.) kallades "bunke-Johansson" eller "Pott-Johansson" det senare namnet tyckte min mamma inte om, han hade försäljning i ett av rummen i lägenheten.

Farmor Ingeborg Gustava Elisabeth f.d. Rundberg 1866, minns jag som snäll och rar och gladlynt. Det fanns en tid enligt min pappa då farfar hyrde 2 enrumslägenheter, den ena hade familjen och den andra hade farfar kycklingar och ägg kläckningsmaskin, detta var på Karlagatan 12, huset är borta sedan många år, då gick kycklingarna på gården och plockade, hur länge detta varade har jag ingen uppfattning om, troligen var det gott om lägenheter, Lunden var mycket lite bebyggt på den tiden omkring 1900.

Pappa hade två bröder, Karl Gustaf född 1891, frånskild, med dotter Märta, min enda kusin på min fars sida, var född år 1913, gift med Ragnar, som var 20 år äldre, men en man som älskade henne och var så stolt över henne plus att hon fick det bra ekonomiskt, fin villa vid Rådasjön, mycket flott inredd, Märtha och Ragnar fick tre barn.

Sixten, en yngre bror till pappa var född 1908 och ogift, hade aldrig något regelbundet jobb, utan var mest farmor behjälplig i hemmet, han var liten och mager och ganska oansenlig beträffande utseende, det känns ganska ont att tänka på honom, då det verkade som ingen i familjen brydde sig särskilt om honom utom farmor förstås. Under somrarna var han ibland på ett pensionat där han jobbade som allt i allo, tror det hette Kvarnabo, i Västergötland där han kanske levde ett något annorlunda liv.

Pappa hade haft ytterligare tre bröder och en syster som avled mycket unga 18, 17 och 13 år gamla i "spanska sjukan" en influensa som gick över hela Europa och som tog många tusentals liv, en otrolig sorg för farmor.

Werner som tydligen varit lite av charmör, som tyckte om att sjunga och spela lite teater, avled år 1928. Han var då förlovad med sin kusin Therese. Werner var troligen den av syskonen som Pappa Lars mest sörjde och saknade.

Farmor hade tre systrar, Adelina, som med familj hade emigrerat till USA 1923 och fått det bra, hon var snäll och omtänksam och skickade många underbara klänningar, underkläder och hattar till min mamma och flera otroligt spännande och vackra klänningar och blusar till Naemi, jag fick många fina klänningar också, som jag hade vid skolavslutningarna i juni varje år. Jag fick en del spännande kläder även som tonåring, sådant som ännu ej hade hunnit bli "inne" i Sverige.

Tilda egentligen Anna Mathilda, som hade Café servering i Keillers Park, vid Ramberget, Hisingen, hon var ogift, men hade inte saknat herrsällskap, det talades om ett par barn som Tilda fått, men adopterat bort, detta var mycket hemligt..

En syster som hette Tekla var troligen gift, hon bodde också på Hisingen men vi sågs inte så ofta.

Farmor hade en bror i Värmland , Olle/Olof/ en stor rödbrusig man med få tänder, ganska skräckinjagande, åtminstone tyckte jag det, för när han kom till Göteborg festade han om ordentligt Han var gift och hade en eller två pojkar.

Farmors andra bror hette John och var gift med Hilma. De bodde på Askim under flera år där fanns två eller tre barn, alltså kusiner till pappa, men de träffades inte särskilt ofta men jag minns att min Pappa och Mamma var bjudna på en stor fest mitt i vintern ut till Askim jag tror att John fyllde 75 år.

Det fanns förmodligen ytterligare en bror till farmor som emigrerat till USA, det fanns ett foto på en man som såg väldigt glad ut, välklädd och med rosor på kinderna, färgfoto var då ganska nytt. Carl Frithjof , född 1868 09 21 i Köpenhamn, vet inget om honom men han emigrerade till USA.

Beträffande morfar, Johan August Göthberg var han född 11 juni 1867 i Finnekumla Västergötland i närheten av Ulricehamn morfars far hette Carl Josias Göthberg och var smed, ett yrke som fler av släkten Göthberg hade även de i Finnekumla med omnejd.

Mormor Otilia född Olsson 13 december 1868 i Strömstad. Hennes far Carl Olsson född 1825 10 02 i Kville var fiskare, hennes mor hette Johanna Maria Olsdotter var född i Skee 1830 05 11 och avled 1902 11 17.

Mormor och morfar bodde Scheélegatan 4 Lunden i ett s.k. landshövdingehus, 2:a vån. 1 rum och kök. Morfar var stor och kraftig. Hade varit bergsprängare, som yngre var han hästkötare hos James Dickson residens, mer känt som Margaretaskolan i Göteborg, Södra vägen. Tyvärr var han ibland begiven på starka drycker och brydde sig inte särskilt om familjen då, men skötte sig bättre när han blev äldre. Mormor avled 1941 då flyttade morfar efter några år till Dicksonska ålderdomshemmet Danska vägen. Han var något över 80 år när han avled 1948.

Mormor som var född i Strömstad, var smal och spenslig, ganska allvarlig, jag var mycket främmande för henne, kan inte minnas att hon talade till mig någon gång, jag var dock 12 år när hon avled.

Jag hade flera morbröder, Axel var gift och hade tre barn, Wigo med lockigt hår, gift med en vacker kvinna, som emellertid gick ifrån honom, han gifte om sig flera år senare med Margot, mycket god hustru, ganska mycket yngre, de hade inga barn.

Osborne gift med Maja, som varit gift tidigare och hade en dotter, men inga gemensamma barn.

Dagmar Viola, min enda "riktiga" moster, som jag tyckte mycket om, född 1908 var gift med Erik Andreasson och de hade en son Arne född 1926 min kusin.

När Dagmar fyllde år var vi alltid hos henne På Juldagen och träffade då Eriks två systrar Maja och Emma, båda barnlösa Maja och Torsten Emma och Hilmer, det var alltid roligt hemma hos Dagmar och jag tyckte det var fint för det var ju jul och hon bjöd på så mycket gott, de bodde på Scheelegatan 8 också, i ett s.k. landshövdingehus 1 rum och kök med wc på farstun. I köket hade Dagmar spiskupa över Järnspisen. Dagmar broderade flera vackra "kappor" som fästes utmed kåpan, det såg mycket fräscht ut. Dessutom broderade hon gardiner och dukar för köket. Det tyckte jag var väldigt fint.

Vid dessa tillfällen kunde min Pappa förära damerna med parfymflaskor, eftersom Dorch Bäcksin där han arbetade hade försäljning även av skönhetsmedel och "lukta gott" men eftersom det kunde vara ganska olika priser på dessa Parfymer och pappa tyckte det var mycket orättvist att någon skulle få en dyr flaska och de andra kanske en som var mycket billigare, så blandade pappa parfymerna varpå han slog dem på så fina flaskor som möjligt! Helt vansinnigt, men nu tycker jag det är underbart att tänka på, för jag minns hur väldigt uppskattade dessa flaskor var, så alla var nöjda! Eftersom Dorch Bäcksin varje år delade ut fina fick-kalendrar i skinn fick Erik, Torsten och Hilmer alltid var sin, ett år var det små fina fick-knivar i pärlemor, jag minns så väl att han ville ha 10 öre innan de fick sin kniv han var nog lite skrockfull, han ville inte skära av vänskapsbanden, vilket man kunde göra om man gav bort en kniv! Sax eller annat vasst föremål!

Morbroder Hilding, var ogift, och ensam. Min mamma Linnéa tyckte det var så synd att Hilding skulle sitta ensam på Julafton, han var välkommen om han var nykter, och det var han aldrig, varpå Pappa Lars blev förbannad och gnällde på mamma och då blev det så ledsamt. Hilding hade aldrig någon julklapp till mig, jag förlät honom aldrig för så många julaftnar blev trista för hans skull.

Morbror Åke, som var på sjön och som gifte de fick två barn. De skilde sig emellertid då Åke misskötte sig. Han bodde ensam och dog, svårt alkoholiserad.

Farfar hade två bröder, Hilmer, konstnär som kallade sig Hilmers. Av okänd anledning kallade han sig Johannesson bodde i Kungälv. Han var duktigt att måla höstmotiv enligt pappa Lars, som hade sett en ganska stor tavla i Palace hotell, Gyllene Hornet, kallad "Gropa" dit Pappa kunde gå ibland i glada vänners lag.

Farfars andre bror hette Edvin rödhårig och korpulent och var far till Therese, Clara, Gustav och Erik. Farfars bröder hade avlidit innan jag föddes, så jag har inga minnen.

Farfars syster emigrerade till USA när min far ca 16 år/1908? Hon träffade hon en fransman på väg till USA som också skulle söka lyckan. De gifte sig och fick två barn en flicka och en pojke och bosatte sig i Kalifornien. Långt senare omkring 1965 kom Florence som flickan hette till Sverige hon var väl omkring 60 år, hade varit gift men skild, inga barn, hon ville träffa sina släktingar men pappa Lars var död. Mamma Linnéa fick träffa henne och vi andra också bl.a. på Lorensberg restaurant där vi åt supé med henne. Försök till brevväxling gjordes men det blev ingen fortsättning på bekantskapen sista brevet från henne kom 1974 och handlade om besvärliga grannar, jag önskade att hon skulle berättat om sin barndom och sina föräldrar. Florence hette Morgan i efternamn som gift och bodde i Pasadena, Californien, men vad hon hette som ogift vet jag inte. Hennes far var ju fransman men vad hette han? Det har jag aldrig lyckats få fram.

När min farfar, Daniel (Dan) Johansson, avled 1934 fick min pappa ärva en del pengar och jag kommer faktiskt ihåg att min mamma och pappa och jag reste med tåg till Kungsbacka där det på den tiden fanns flera möbelaffärer (jag har ett minne av att vi åt middag på en restaurant och att den låg i översta våningen på Kungsbacka stationshus). Det köptes matsalsbord/biblioteksbord med fyra vackra stolar och en buffé i ganska tung stil och med polerade ytor, det inköptes också två stycken skinnfåtöljer lite funkisbetonade och till detta ett cocktailskåp !/ vilket innebar att det skulle kunna serveras någon drink och med ett utrymme för flaskor. Kommer inte ihåg att där stod några flaskor, men jag tyckte att vi fick det otroligt tjustigt hemma i landshövdingehuset på Karlagatan, vi hade nu fått två rum och fått flytta upp i tredje våningen..

Huset inrymde 16 lägenheter, endast vi hade 2 rum och kök, vilket innebar att vårt sval-lag bestod av en ensamstående person som bodde i ett kök, först var det en kvinna, modist till yrket, när hon flyttade var det en ungskarl, han söp ibland, en gång låg han tvärsöver farstun och sov. Vår lägenhet var helt omodern, järnspis, ett löst gaskök, med plats för två "lågor" för att laga mat, endast kallt rinnande vatten, inget som helst tvättställ. Vi tvättade oss vid vattenkranen i köket, vi hade utedass, vilket innebar att man fick gå ned på gården när man behövde, det var tufft när det under krigsvintrarna 1939-1945 kunde vara ohyggligt kallt under långa tider, -20 grader, konstigt nog blev ingen sjuk på grund av dessa "utflykter".

Vår gård bestod av en stor sandplan och en grönskande del som var inhägnad med staket och dit.

Bara delägarna hade tillgång till, men vi hade glädje av träden som växte och blev ganska höga, bl.a. var det en rönn, vid ett tillfälle som jag minns var mamma helt betagen av vad hon sett. Det hade nämligen kommit en otrolig mängd sidensvansar som kalasat på rönnbären och hon hade aldrig sett dessa fåglar tidigare och tyckte det var det vackraste hon sett!

Jag minns inte att jag tyckte att vi bodde så illa, utan kommer ihåg hur härligt det var med brasan i kakelugnen och köksspisens som ibland kunde eldas så att järnringarna

blev röda, ett tag hade vi hade en zulukamin vilken eldades med antrazit små kolbitar, då behövde det inte passas så noga det var ingen risk att något skulle sprätta ut på golvet, något som man alltid fick bevaka om veden sprakade i brasorna.

Jag minns också när julgranen tändes några gånger varje juletid, med stearinljus och hur dessa fick bevakas, det var ju så vackert när ljusen brann och det kändes väldigt högtidligt, vi såg aldrig någon med någon elektriska julgransljus, jag tror inte det fanns då. Vissa år minns jag att granen höll sig så vacker och inte barrade då fick den vara kvar till pappas födelsedag, vilket var 30 januari.

När granen hade "gjort sitt" sågade pappa den i lämpliga längder och så eldades den upp i kakelugnen och det blev ljuvligt varmt i rummet som Naemi och jag låg i, vi hade ibland ruskigt kallt om nätterna men sömnen var ju bra när man låg svalt, det värsta var att gå upp på morgonen och ut och i köket och tvätta sig. Naemi köpte en renfäll, som var vacker och som fick ligga framför vår kakelugn, när det inte var någon brasa i den. Jag minns att vi hade en målad damejanne i klar röd färg med svart lack omkring "halsen" vi hade lite utslagna kastanjegrenar i, vad jag tyckte det var elegant!

Jag minns min pappas 50 årsdag 30 januari 1943, det ösregnade hela dagen och kvällen och eftersom det skulle bli fest kom flera personer, jag tror det var kalkon som var beställd, det var mitt under andra Världskriget och det var ransoneringskort på allting, man kunde inte köpa den mat man ville ha. Men jag vill minnas att Gustav Zachrisson som var källarmästare på restaurang Kusten gav mamma en del råd beträffande purjolöks lådor och havskräftsgratänger som var kupongfria.

Min Pappa uppvaktades av kollegor med bl.a. en jättstor bukett tulpaner i olika färger, gröna, gula och blåa. Detta låter kanske inte så konstigt i dagens läge, men vi hade aldrig sett något liknande förut. Måste även berätta att vi hade en glassbomb med krokan och spunnet socker den var mycket vacker att se på och väldigt god, och jag var lycklig över att det blev lite över som man kunde få nästa dag, men som jag tidigare berättat regnade det och glassen smälte för vi hade ju ingen frysbox.

Så nästa dag flöt glassen omkring men mamma gjorde pannkakor av det men det var ju inte samma sak. Tänk att man minns det så tydligt efter 63 år?

Varje sommar fernissade pappa våra linoleum mattor i rummen, han stannade då i stan ensam en natt, mamma och jag var på Askim, pappa tyckte att han gjort sig förtjänt av en middag på Restaurang Lejonet som låg nere i Olskroken, han berättade en dråplig historia, min pappa mötte min morbror Wigo med kompisen, båda såg lite svullna ut i sina ansikten, min morbror hade inga tänder! De hade varit och badat i Lisebergs utomhusbad som var mycket populärt. Lyxigt, tyckte man på den tiden en pool med möjlighet att dyka från trampolin och med hopptorn. En gång i timman var det konstgjorda vågor i bassängen otroligt roligt, detta bad låg ganska nära Liseberg. Min morbror skulle dyka från hopptornet, och utan att se efter om någon var i vägen krockade han med kompisen som samtidigt hoppat från trampolinen, min morbror tappade sina löständer och kompisen fick ett blått öga! Föreståndaren för badet upplyste om att tänderna med all säkerhet skulle återfinnas då bassängen tömdes men det kunde inte bli förrän sent på kvällen, därför tröstade de sig med mat och framför allt dryck, innan de skulle hämta tänderna!

Pappa och mamma brukade vistas några semesterveckor på landet det var Öckerö, Landvetter eller Åsa, men detta minns jag inget av, men när jag var 5 år hyrde de sommarvistelse på Askim där vi sedan bodde varje sommar ända till år 1964. Som liten for jag med mamma och pappa varje lördag och hem söndag från pingst till slutet av augusti med Säröbanans järnväg till Askim som, verkligen var landet på den tiden. Vi klädde alltid upp oss i finkläder, när vi reste med tåget som hade ånglok det pustade och stånkade och spydde ut koldamm. Resan tog väl än 15 min och då vi kom fram drog mamma av sig sina fina kläder och det blev bomullsklänningar till henne och till mig, pappa fick "lediga" byxor och en slipover, och keps, plagg som han aldrig använde i stan. Lyckan var ju när pappa hade semester och vi vistades där i 14 dagar i ett sträck. Jag minns dessa resor och vistelsen på Askim med glädje och numera med vemod.

När jag skriver detta minns jag bl.a. kräftsquivorna som min mor och far hade i glada Vänners lag när vi bodde hos Gustav Zachrisson med hustru Anna, Florence, Gunvor och Leif på Solbacken Askim. Där bodde också Torsten och Maja Carlson, Torbjörn och Elin Cassel med sönerna Arne och Leif, Gustaf och Julia Larsson, sedan varierade sommargästerna mycket, men jag brukar minnas dessa vistelser som ibland lite fars-betonade, Kapten Cassel var anställd på Svenska Lloyds Englands-båtar. Ibland kom han till Askim på lördag eftermiddag och då vandrade alla i huset, till Askims Station. Fru Cassel var stor och reslig och hade otroliga klänningar i chiffonger som fladdrade om henne och sedan var det stor föreställning med puss och kram och Kapten Cassel var så stilig i sin uniform och det kändes nästan som att det blåstes i trumpet vid det lilla tåget allt medan passagerarna intresserade tittade på. Det var skratt och glam, och stor föreställning! Jag har den uppfattningen att sämjan var mycket god bland sommargästerna.

Tåget gick till Särö, där folk med klass bodde. Kung Gustav V bodde alltid hos kammarherre Kieller varje sommar där Kungen spelade tennis (Gustav V:e).

När kräftsquivan gick av stapeln hämtades det ungbjörkar som avskärmade en del av trädgården så att det blev som en berså det hängdes "månen" och andra kulörta lyktor i ståltråd som upplystes på så sätt att stearinljus tändes i dessa papperslyktor, om det blåste det kunde lyktorna fatta eld, men alla kontrollerade så att inga olyckor hände, varje familj bidrog, s.k. knytkalas, smör bröd, öl och snaps, sill, stekt makrill, kaviar, ost m.m. De goda kräftorna (vi åt alltid havskräftor, som vi gör här på Västkusten) ordnade alltid Gustaf som var källarmästare på krogen Kusten ute vid Majnabbe.

Alla hade tokiga hattar och ofta satt de i badrockar när det blev lite kyligt på kvällen, pappa som hade tillgång till fyrverkeripjäser sköt av dessa med blandat resultat men alla jublade och snapsarnas tillgång var nog stor, något som jag som barn inte tänkte på.

Något som jag som barn gladdes åt var när alla tågade iväg för att bada vägen var faktiskt ganska lång, men det fanns ingen annan möjlighet än att gå, tänk det kunde vara upp till 10 personer som travade iväg, samtliga i 45-50 årsåldern. Vägen till badet gick ibland genom ett område med flera byggnader var uppförda i olika storlekar och olika utförande, där var Betania-hemmet där utvecklingsstörda vårdades, vuxna, såväl som barn. Det var alltid lite skrämmande, för dels var det

många som såg lite annorlunda ut och många kunde inte tala men gav tjut och läten ifrån sig, jag var ju i 8-10 år och förstod inte alls varför.

Ett roligt minne var när Farbror Torsten som jag tyckte mycket bra om, fyllde 50 år den 17 juli 1941 och hade sitt kalas på Askim det var mitt under andra världskriget, vilket innebar att så gott som allting var ransonerat, kött, mjöl, socker, smör, bröd... Men trots det åts och dracks och var verkligen festligt. På den tiden var det motbok som gällde, vilket innebar att man som vuxen man med inkomst och om man var skötsam, fick köpa tre liter sprit per månad, det innebar att om man skulle bjuda på sprit till någon särskild högtidsdag fick man spara sin ranson under lång tid, men man kunde också begära extra tilldelning på grund av sin t.ex. 50 årsdag. Motbok fanns till 1955!

Det var mycket folk det sjöngs och skrattades och när kvällen kom övernattade alla i soffor och sängar och på golvet. Dagen efter sin födelsedag drabbades Torsten av ryggsnitt och skulle hem till Göteborg och läkare så det ringdes efter taxi och med stort besvär, (alla hjälpte till), fick de in Torsten i bilen, då visade det sig att den inte kunde starta! Bilen drevs med gengas, dvs tråkol som sakta brann och bildade någon form av gas vilket bilen drevs med. Chauffören kom då på den idén att om bilen fick lite fart skulle det kanske tända till? Sagt och gjort nu placerades även Maja i bilen och den drogs med förenade krafter (det var ju många gäster som inte rest hem), upp för backen till Flatas, och tänk! Bilen fick fart och under jubel passerade bilen med Torsten och Maja förbi Solbacken och försvann bort i vägkröken in till stan.. Efter det festade gästerna vidare, det hade ju varit ett ansträngande jobb och det fanns mycket rester kvar, jag funderade väl inte på varför mamma hade huvudvärk och gick och la sig.

Jag tror det var samma år som jag fick resa med Erik, Dagmar och Arne till Båstad där min syster Naemi var löjtnant i Fränsningsarmén det var fantastiskt, jag hade aldrig varit någon längre sträcka från Göteborg, jag minns inte hur lång tid jag var där, kanske 10 dagar jag blev ensam kvar hos NAEMI, och vi var bl.a. i Laholm, det var fint väder och jag tyckte allt var så fint och vackert.

En annan stor händelse var när källarmästaren själv fyllde 50 år det var under vintertid och det skulle firas bl.a. på rest. Kusten. Det skulle vara högtidsdräkt vilket innebar att mamma fick sitt livs första långa klänning, en mörkblå taftklänning med vid kjol och infällda spetsar, pappa hade frack, inhyrd, det hade varit festligt värre och de kom hem fram på morgonkulan, när jag gick till skolan stod pappa och bredde smörgåsar i frackskjorta och svarta byxor, min bror Rune påstod sig aldrig tidigare ha fått så märkliga smörgåsar med till jobbet.

Min Pappa hade rökt en cigarett på kvällen och hade inte släckt sin cigarett ordentligt utan stoppat ned fimpen i sin innerficka på sin ytterrock vilket hade gjort att under många långa timmar under kalaset hade fodret på ena sidan i hans rock helt brunnit opp, det blev t.o.m ett litet hål på framsidan av rocken, som tur var hade pappa en försäkring /drulleförsäkring/ så han fick hela rocken renoverad av en firma med nytt foder och konststoppning. Det gjordes så fint att det var omöjligt att se att det varit något hål, dessutom fick han ett bra belopp så att han kunde köpa sig en ny rock!

På den tiden hade alla män tjocka ytterrockar i ylle på vintern. Tänk om branden hade tagit fart, vilken förödelse det kunde blivit, mamma sa´ att hon hade mardrömmar om vad som kunde inträffat.

Varje år blev pappa, mamma, Torsten och Maja bjudna till Kustgatan där Zachrissons bodde ovanför Krogen Kusten de hade en suverän utsikt över inloppet till hamnen och jag tyckte att de hade det så fint. Gunvor som var 10 år äldre än jag var alltid mycket snäll och rar och jag tyckte att hon var så söt. Ibland berättade hon om sina små äventyr för mig bl.a. semestrade hon i Strömstad en vecka under sommaren. Hon visade sina klänningar, som hon skulle ha med och det hände att hon berättade om olika män som hon hade träffat och jag insöp allt, var väldigt imponerad av vad hon upplevde, detta utspelades under krigsåren 1939-1945. Ungdomarna hade på den tiden inga möjligheter att semestra i andra länder men jag tyckte allt var tjustigt och spännande.

År 1936 när jag fyllt 7 år började jag 1:a klass i Folkskolan, Lundenskolan. Skolan låg en bit bortåt Danska vägen så man fick passera Tåns kyrkogård. Gick förbi "Pepparkakshuset" som kallades så då. Göteborgs pepparkaksbageri låg där sedan passerade jag världens minsta polishus, det låg i en trädgård ned äppelträd och det hände väl några gånger att en polis lät oss barn gå in och plocka några äpplen, "men bara dom som ligger på marken" man var ju lycklig om det låg fina äpplen i det höga gräset där.

Där fanns en polis som kallades Lambeth Walk efter en dans som var på modet då. Han var lång och stilig ofta vit halsduk och skärmössan långt nedtryckt och gick med en viss slängig stil men man hade stor respekt för honom.

Min skolväg vek sedan av till vänster efter att man passerat Dicksonska ålderdomshemmet där man gick liksom över en bro, det var en liten bäck som rann där och samtidigt såg man också korna som betade på en äng framför skolan.

När jag skriver detta verkar det som om jag bodde på landet och det tyckte jag inte alls då, men visst skolan låg där i ensamt majestät och sedan låg Örgryte nya kyrkogård mitt emot skolan, det var ängar även åt skolans andra sida och där var sedan skogen där vi plockade vitsippor på våren. Efter kyrkogården gick en väg, som inte var asfalterad på den tiden, och följde man den kom man till Kärralund och där bodde min fröken Inez Wikander, som var ganska liten och rundlagd, hade glasögon och var ganska söt. Jag minns inte så särskilt mycket från första tiden i skolan men jag minns Frökens underbara väska, ganska stor och denna placerade hon alltid först på katedern när hon kom på morgonen och så plockade hon upp en liten guldklocka med länk som hon lade framför sig. Sedan var det skrivböcker som hon haft hemma och rättat, några pennor och någon bok och ett litet smörgåspaket. Det var så fint att titta på, tyckte jag, för fröken var ju något alldeles särskilt, jag var nog mest förvånad över hennes smörgåspaket och något äpple som hon hade med, trodde väl att hon åt något mycket finare än vad vi själva åt.

Något som jag kommer ihåg var att en gång när vi skulle hem på frukostrast kom en liten öppen sportbil och två glada gossar gjorde reklam för en kola och så, under över alla under, kastade de ut kolor över oss som vi fick plocka, jag hittade två och var lycksalig!

Jag blev uttagen att vara med i en sångkör, och vi skulle öva en gång i veckan i Böö skolan. Detta var lite hemskt för det var lång väg att gå och ganska mörkt under hösten och vintern och jag hade sällan sällskap med någon dit, däremot när vi skulle hem igen var det betydligt lugnare för då var vi flera, men genom denna kör fick jag vara med på flera konserter i kyrkor och i Mässhallen och även konserthuset, där vi sjöng ibland, och vid skolavslutningar och på Gustaf Adolfs dagen! som firades väldeliga här i Göteborg, stadens grundläggare, den 6 november gick vi bara i skolan halva dagen! Vår lärarinna Ragnhild Swedberg. Jag tyckte vi fick sjunga så tråkiga sånger, alltid mycket fosterländskt och högrävande.

Det var mycket kallt under åren 1939-1945 på vintrarna och det snöade en hel del finns ganska många minnen när man åkte spark och t.o.m. kunde gå på skridskor på förmodligen världens minsta isbana. Den var på "våran" gård, ibland gällde det kartongbitar som man kunde åka på efter bergkanter och små branter, man hade ju inga riktiga långbyxor och jackor utan man kunde frysa ganska mycket. När yllestrumporna blev våta, modet var ju inte praktiskt, man hade ju t.ex. inga läderstövlar utan kängor med stora raggsockor i, dom var ju i och för sig varma och starka.

När Damer skulle gå på kalas under den kalla årstiden var det pampusher som gällde d.v.s. en slags gummikänga med lite päls om kanten och så kunde man trä denna utanför sin sko, som barn hade man bottiner, samma ide som ovan men betydligt fulare, men man var ju torr om fötterna. Strumpor fanns i ylle eller merciriercerad? bomull, något slags dubbelvävt material som hade den fördelen att de inte kliade men såg ganska hyfsade ut när de var nya. Det hände ofta att de gick sönder på tår och hälar och det gällde då att göra en snygg stopp (vilket vi som flickor fick lära oss i syslöjden) underbyxor som man hade på den tiden skulle nutidens flickor skratta åt. Men vi hade aldrig sett något annat, vi hade ofta fordrade underbyxor med resår i midja och runt låren för byxorna hade ganska långa ben, dessutom om det var kallt var det ganska skönt, men inte var det vackert. Detta gällde således flickor i min ålder. Damer kunde ha otroligt läckra underkläder i charmeuse med en mångfald spetsar. Nylon var okänt material men användes till mycket i USA och otroligt tjustigt var det då nylonstrumporna började tillverkas, vi fick bland annat detta som present från tidigare omtalade Adelina, de första i en nästan orange färg och väldigt blanka och väldigt slitstarka.

När det gällde skolgången var det inga större problem för min del, aldrig sämst i något ämne, men inte heller bäst. Under tiden jag gick i Lundenskolan fick vi under en termin en vikarie, Ingrid Larsson, en ung lärarinna som vi avgudade, hon ordnade med julfest och det var väldigt spännande. Alla hade en liten julklapp med och jag fick den klapp som fröken köpt, en liten brosch i form av en prästkrage. Hon satte den på min röda klänning, visst var jag mallig!

I skolan satt vi i skolbänkar där vi hade våra böcker och pennor, ingen stal något. Våra böcker skulle vara omklädda, och min Pappa kom hem med ljusblå vaxduk med små silverprickar i, ingen hade så vackra omslag som jag. Tänk vad man kan komma ihåg!

I Lundenskolan fick vi någon gång under terminen se Kasperteater otroligt spännande. Troligen var det flyktingar, en man och en kvinna, som sysslade med detta, vi tyckte att dom såg annorlunda ut, de pratade "konstigt" och hade mycket mörkt hår.

Någon gång under terminen var det skolbio, då fick vi se "Stanley och Livingstone", "Madame Curie", "Thomas Edison", "Rid i natt", "Adjö Mr. Chips", "En handfull ris", troligen någon mer film som jag inte kommer ihåg just nu, detta var naturligtvis väldigt uppskattat, eftersom man då fick gå på en riktig bio och man fick åka spårvagn in till Centrum. Under flera år fick vi skolbarn också besöka Konserthuset och höra på musik av filharmonikerna. Det var faktiskt väldigt fint för då blev det också lite föreläsningar om olika kompositörer och vad de olika musikstyckena handlade om.

Jag och de flesta av mina skolkamrater ägde ingen cykel, hade inga egna skidor, vi fick hyra sådana i skolan när vi hade skolutflykter vintertid. Jag hade skridskor, lösa sådana, som man med läderremmar kunde få fast på sina kängor, inte skridskokängor, det var ju ganska lyxigt och jag minns inte att mina skolkamrater hade sådana. Det fanns ju inga konstfrusna ishallar, utan man gick till Heden där det spolades med vatten på en stor yta och som då frös till. Det vimlade av barn där, allt mycket enkelt vid jämförelse med nutidens möjligheter till vintersporter. Det fanns heller inga badanläggningar dit man kunde gå och simma under vintertid, jag undrar vad man roade sig med.

Vid påsktiden var det alltid lite extra festligt eftersom det förekom påskeldar i så gott som varje stadsdel, det släpades och drogs t.ex. gamla julgranar som kanske inte försvunnit, en massa pinnar och kvistar, egentligen var det en städning som skedde, men vi barn såg det inte så, utan ju mer man kunde få ihop, ju större påskeld blev det ju!

I Lunden, som låg högt, kunde man ju se påskelden mycket bra, så det kändes allt spännande det förstås. Det fanns alltid några som hade smällare och kanske någon raket av lite enklare slag. Påsken tyckte jag alltid mycket om, kanske för att jag för det mesta fyllde år omkring den tiden och då bjöd mamma och pappa på födelsedagskalas och man kunde ju få vackra påskägg och andra presenter givetvis.

Men barndomen tog ju slut och man började få andra intressen. Min skolgång fortsatte och jag blev för första gången medveten om att det inte alltid var roligt att gå i skolan, fick förflyttas till Burås. Skolan hade endast ett fåtal kamrater med från tidigare klass och vi hade inte alls varit ihop tidigare. Läraren, John Digerfeldt, blev inte jag förtjust i alls, han var totalt humorlös och vi fick anmärkningar i allt vad vi gjorde, skolvägen var lång, fick åka spårvagn och buss från Lunden via Centrum och vidare till skolan, men under över alla under, det var ju krig ute i Europa och GUBBEN blev inkallad till militärtjänst i början av vårterminen och i hans ställe fick vi en ung lärare, som vid vår första lektion tillsammans, det var kristendomstimma, förklarade att han inte trodde på Gud, varför han istället berättade att han varit på bio och sett en alldeles förtjusande film "Mrs. Miniver", gissa om vi var saliga, dessutom lutade hans skrivstil bakåt, något som jag hade lärt mig att skriva, men som GUBBEN aldrig accepterade utan alltid klagade på mig. Plötsligt blev det "inne" att luta skrivstilen bakåt.

Men allt roligt tar ju slut och en vacker dag var GUBBEN tillbaka, men jag hade i alla fall fått lite bättre självkänsla och så blev det ju vår, och jag cyklade till skolan och fick en liten vän i en annan klass, men idag kommer jag inte ihåg vad han hette!?

När jag började åttonde klass flyttades jag till Landalaskolan där fick vi en trevlig lärare, Albin Carlsson, som var snäll. Vi hade roligt i klassen, det var mest killar! Vi flickor var ju lika gamla, men vi tyckte att de var väldigt barnsliga. Då var det betydligt roligare att spana in grabbarna i Latin Läroverket bredvid. De var snyggt klädda och hade grå skolmössor.

Jag konfirmerades detta år 1944 i Örgryte Nya kyrka. Jag hade lång vit klänning, vita skor och gröngrå kappa i cellull, ett material som var blandat med ylle. Det handlar fortfarande om ransonering. Man hade kuponger när man skulle köpa kläder också och det räckte inte till någon yllekappa. Tyget tålde inte väta, så kappan blev ganska snart väldigt sladdrig och skrynklade lätt.

Det var vanligt att klassen fick göra en skolresa varje år av olika längd och olika platser och detta år skulle vi resa till Jönköping, Gränna och Visingsö. Vi hade otrolig tur med vädret, det var i slutet av maj och fruktträden blommade och massor av gullvivor, jag tyckte det var oerhört vackert på Visingsö. Vi åkte ”remmalag” vagn där vi satt med ryggarna mot varandra och som en häst drog, jag tyckte det var en rolig resa.

Året därpå i nionde och tionde klass i Götabergsskolan som låg granne med Landalaskola. Vi fick då en lärare som hette Paul Rosell, vi läste tyska och engelska vi hade hemkunskap och musik och allt annat som hörde till.

När vi gick i nionde klass åkte vi på skolresa till Dalarna, Furudal det var skidor som gällde. Vad jag hade det jobbigt, jag hade aldrig ägt några skidor och de gånger man gick på skidutflykt fick man låna sådana i skolan. Pappa ville ju vara snäll och köpte skidor till mig för att jag skulle följa med. T.o.m. magister Rosell tyckte det var synd om mig, samtidigt som han var lite jävlig också, ”Britt åker sist så spåret inte blir fördärvat”. Det är sånt som kallas mobbning. Men vi hade ganska roligt, vi hade dock utgångsförbud så snart det var mörkt. Detta var i början av mars, så kvällarna blev långa. Det var otroligt mycket militärer förlagda där i Dalarna, närheten till Norge, som var ockuperat gjorde detta och Rosell var väl rädd att flickorna skulle få för roligt.

Men vår skolresa i tionde klass var något alldeles särskilt. Det hade blivit fred i världen och vi skulle få resa med den allra första passagerarbåten över till Danmark, Fredrikshamn. Det var en upplevelse för även Danmark hade ju varit ockuperat av tyskarna och det var liksom lite kusligt tyckte vi. Vi cyklade till Skagen i motvind och hade vansinnigt ont i ben och rumpa, men visst var det spännande.

Vi låg i ett vandrarhem och madrasserna var klädda med brunt omslagspapper, så det prasslade kolossalt.

Under alla år som jag har besökt Skagen har jag inte lyckats förstå var vi var under den resan.

Eftersom Andra Världskriget bröt ut 1939 och det blev fred i Maj 1945 var det en lång tid som allt var ransonerat och om man får säga fattigt på många saker.

Skolan för min del var avslutad 1946 10 juni och jag skulle söka jobb. Under terminerna hade jag gått i skrivmaskinskurser och hade lärt mig ganska bra att skriva, jag tyckte det var roligt, för övrigt hade jag inte någon annan utbildning. Men jag sökte jobb som sommarvikarie på Göteborgs stads Barnavårdsnämnd och fick plats med en gång, Pappa var lite besviken ”jag har ju lovat Dig att vara ledig i sommar, sedan får Du arbeta i hela Ditt liv”.

Han hade fullständigt rätt!